

УДК 378-053.6:070Діло(477)(091)

Проблеми вищої освіти молоді в оптиці української щоденної газети «Діло»

Лілія СІЛЕВИЧ

канд. філол. н., доц.,
доцент кафедри мовознавства
Івано-Франківський медичний
університет
вул. Галицька, 2, 76000,
Івано-Франківськ, Україна
liliya_sil@i.ua
ORCID 0000-0003-0266-3361©
Сілевич Л., 2023

Актуальність досліджуваної проблематики пояснюється необхідністю формування фахових знань про історію журналістики, про специфіку організації й творення змісту преси XIX–XX ст., про творчу працю її редакторів і журналістів, їхню майстерність у висвітленні різноаспектних суспільно-політичних, економічних, культурних проблем тогочасся, що й сьогодні раз у раз постають перед українським соціумом. Мета статті — вивчити особливості журналістських практик щодо висвітлення проблем здобуття вищої освіти молоддю в газеті «Діло» у міжвоєнні (1920–1930-ті) роки окреслити основні підходи редакції газети щодо обговорення головних питань цієї проблеми. Для досягнення мети використано методи історико-наукового аналізу, систематизації, контент-аналізу, прес-клінінгу, а також причинно-наслідковий і ретроспективний методи.

Важливу для українського суспільства Галичини, що перебувала в міжвоєнні роки в складі Польської Держави, проблему вищих студій молоді активно висвітлювала щоденна газета «Діло». До обговорення цього питання долучилися не тільки журналісти газети, а й авторитетні педагоги, правники, богослови, політики. Матеріали цього тематичного концепту представлено в низці аналітичних, фонових, полемічних статей, у яких журналісти обговорювали загальні проблеми освіти молоді, висвітлювали діяльність фахових об'єднань щодо організації навчання й матеріальної підтримки абсолювентів, порушували проблеми працевлаштування дипломованої молоді. Важливість обговорення в газеті цього корпусу проблем для аудиторії була безсумнівною. Журналісти суттєво впливали на вибір молоддю професії й місця навчання у вищих школах Польщі й зарубіжжя, визначали фахові пріоритети, акцентували увагу батьків на потребності здобуття вищої освіти для молоді. Цей цінний журналістський досвід нині слугує особливим джерелом інформації, адже дозволяє зрозуміти роль і завдання журналістів для висвітлення не лише освітніх, а й інших актуальних проблем суспільства й внесення їх до порядку денного преси.

Ключові слова: газета «Діло», вища освіта, редакція газети, журналістські практики, Галичина, міжвоєнні роки.

THE PROBLEMS OF YOUTH'S HIGHER EDUCATION IN THE OPTICS OF THE UKRAINIAN DAILY NEWSPAPER "DILO"

Liliia Silevych

PhD in Philology, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Linguistics
Ivano-Frankivsk National Medical University
2 Halytska St., 76018, Ivano-Frankivsk, Ukraine
liliya_sil@i.ua
ORCID 0000-0003-0266-3361

The relevance of the research is explained by the need to develop professional knowledge about the history of journalism, the specifics of the organisation and content creation of the press of the nineteenth and twentieth centuries, the creative work of its editors and journalists, their skills in covering various socio-political, economic, and cultural problems of the time, which still face Ukrainian society today.

The purpose of the article is to study the peculiarities of journalistic practices in covering the problems of higher education for young people in the newspaper "Dilo" in the interwar period (1920s-1930s) and to outline the main approaches of the newspaper's editorial board and to discuss the main issues of this problem. To achieve this purpose, the methods of historical and scientific analysis, systematisation, content analysis, press clipping, as well as causal and retrospective methods were used.

The problem of higher education for young people was actively covered by the daily newspaper "Dilo", which was important for the Ukrainian society of Galicia, which was part of the Polish state in the interwar years. Not only the newspaper's journalists, but also reputable educators, lawyers, theologians, and politicians joined the discussion of this issue. The materials of this thematic concept are presented in some analytical, background, and polemical articles, in which journalists discussed general problems of youth education, covered the activities of professional associations in organising training and financial support for graduates and raised the problem of their employment. The importance of the newspaper's discussion of this set of problems for the audience was undoubted. Journalists had a significant impact on young people's choice of profession and place of study in high schools in Poland and abroad, identified professional priorities, and focused parents' attention on the need for higher education for young people. This valuable journalistic experience now serves as a special source of information, as it allows us to understand the role and tasks of journalists in covering not only educational but also other pressing issues of society and putting them on the press agenda.

Keywords: "Dilo" newspaper, higher education, newspaper editorial office, journalistic practices, Halychyna (Galicia), interwar years.

Актуальність проблеми

В історії української журналістики є низка тематичних напрямів, за якими дослідники вивчають особливості формування масмедійного простору XIX–XX ст.; з'ясовують типологічну специфіку преси; аналізують журналістські підходи до висвітлення основних проблем суспільно-політичного, культурного, економічного життя українського соціуму. Особливим джерелом інформації, яке дозволяє нині зрозуміти роль і завдання журналістів у висвітленні актуальних проблем суспільства й унесення їх до порядку денного, є перша українська щоденна газета «Діло», яка виходила у Львові впродовж 1880–1939 рр. Загалом, проблеми освіти молоді перебували в постійному полі уваги редакційного колективу газети.

Актуалізація досвіду журналістів дозволяє розкрити особливості формування корпусу публікацій досліджуваного тематичного концепту в газеті у міжвоєнні роки; визначити особливості висвітлення проблем української молоді, зокрема вибору фаху; охарактеризувати журналістський резонанс на виклики й запити суспільства.

Завдання статті

1. Виокремити й проаналізувати корпус журналістських публікацій першої української щоденної газети «Діло», в яких висвітлювалися проблеми здобуття вищої освіти молоддю в 1920–1930-ті рр.;
2. Охарактеризувати специфіку формування знань в аудиторії про вищі школи країни й зарубіжжя, про особливості вступу до вишів й основні аспекти навчального процесу;
3. З'ясувати проблемно-тематичні особливості публікацій, які розкривали журналістські підходи до висвітлення основних аспектів набуття молоддю фахової освіти та обговорення пов'язаної з цією тематикою низки проблем.

Стан розробки проблеми

Важливість вивчення фахового досвіду журналістів у висвітленні актуальних соціальних, громадсько-політичних, культурних проблем українства неодноразово підкреслювали науковці, які досліджують історичні аспекти функціонування й розвитку української преси, визначають проблемно-тематичні аспекти провідних газет і журналів минулого. Зокрема, ці питання розкрито в низці публікацій В. Габора, І. Капраль, М. Романюка, Л. Сніцарчук,

М. Тимошика, Ю. Шаповала та інших науковців, які вивчають українську пресу в контексті історії української журналістики. Однак про проблеми вищої освіти молоді, які обговорюємо в нашій статті, у висвітленні української преси загалом, а також газети «Діло» донині ще немає досліджень.

Виклад основного матеріалу

На порядку денному галицької преси у міжвоєнні роки перебувала значна кількість питань суспільного, політичного економічного, культурницького спрямування, до обговорення яких необхідно було залучити широке коло українського соціуму. Проблеми освіти зазвичай обговорювали журналісти спеціалізованої педагогічної преси. Висвітлення освітніх проблем перебувало серед основних редакційних завдань цих видань у контексті функціонування й розвитку шкільництва та вищої школи. Обмін думками щодо цієї проблематики відбувався здебільшого в колі педагогічних працівників, до яких належала більшість авторів цієї гілки спеціалізованої преси.

Однак цю важливу тему для українського суспільства Галичини, що перебувала у міжвоєнні роки в складі Польської Держави, значним чином вивиснювала й громадсько-політична преса. «Одна з важливих складових комунікаційного процесу, що стосувалася професійної проблематики, обговорюваної на сторінках галицької преси, охоплювала набуття фахової освіти, проблеми викладання й здобуття спеціальних знань, виховання кваліфікованого пресового працівника, нагромадження ним необхідних професійних знань», — відзначала Л. Сніцарчук (2009), акцентуючи увагу на висвітленні в пресі особливостей здобуття молоддю журналістської освіти (с. 368–369).

Важливість цього тематичного складника змісту громадсько-політичної преси підтверджував, зокрема, один із авторів щоденної газети «Діло», який використав псевдонім Учитель (1937), що вказував на його приналежність до педагогічного середовища. Зокрема, він підкреслював, що ця тема обговорювалася загалом у багатьох фахових і пропагандистських матеріалах, яких опубліковано «... навіть може більше, як щоденна преса могла на це присвятити місця». Серед тих видань, що відіграли провідну роль у висвітленні питань освіти загалом і здобуття фахового вишколу молоді зокрема, варто виокремити щоденну громадсько-політичну газету «Діло» (1880–1939 рр.). На думку Ю. Шаповала (1999), «...

щоденник завдяки високому професійному рівню автури відразу відійшов від провінційної регіональності, підніс концептуальну якість публікацій до європейського рівня» (с. 341).

Одне із основних своїх фахових завдань журналісти вбачали в інформуванні молоді щодо вищих закладів освіти в Галичині і в європейських країнах, де можна було б здобути фаховий вишкіл. Така інформація розміщувалася переважно за рубриками «Новинки», «Студентські справи», «Відозви та комунікати», «Оповідки» тощо. Зазвичай ці повідомлення містили не тільки інформацію про відносно доступні навчальні заклади в містах Австрії, Бельгії, Німеччини, Чехословаччини та інших країн. Журналісти детально повідомляли про особливості навчального процесу, про умови вступу в той чи інший заклад освіти, наводили перелік спеціальностей, яких пропонувалося набути під час студій, вміщували дані про оплату за навчання, перелік необхідних для вступу документів, зазначали тривалість навчання, інформували про кількість місць для вступників із інших країн або ж подавали припис: «чужинців приймають без обмежень».

Важливо зазначити, що абсолювентів, які прагнули отримати вищу освіту, журналісти інформували про українські установи, товариства, спілки, що пропонували свою опіку студентам. Серед них, зокрема, львівські (Наукове товариство ім. Шевченка, «Медична Громада», «Сільський господар», «Народна Торгівля», Товариство прихильників освіти) та закордонні (Спілка студентів-українців у Німеччині, Українське академічне товариство у м. Брно, Українське студентське товариство «Україна» в Женеві, Українське академічне товариство «Січ» у Відні, студентська секція Української громади м. Льеж) інституції.

Журналісти підказували молоді, які предмети вивчатимуть студенти, здобуваючи технічну (будівництво, архітектура, транспорт, електротехніка), природничу, медичну, сільськогосподарську (агрономія, лісове господарство, рибне господарство), суспільну (психологія, економіка, журналістика) освіту. Прикметно, що О. Тарнавський (1936), повідомляючи про можливості вступу в навчальні заклади Берліна, інформував абсолювентів також і про потрібні кошти, не пов'язані з навчанням, розповідаючи про вартість «життя з повним удержанням», а також реєструючи ціни на розважальну індустрію (спорт, театри, кіно тощо).

Значну кількість матеріалів «Діла» присвячено висвітленню інформації про вищі навчальні центри закордоння, які приймали аб-

сольвентів із інших країн. Здебільшого ці публікації слугували не тільки джерелом інформації про умови зарахування на навчання української молоді, а й наводили переваги здобуття освіти в закладах саме тієї чи іншої країни. «Німеччина для наших славянських психік це одна з тих країн, де наша молодь може дуже багато скористати для майбутнього нації, розвою її суспільно-політичних наук, наук взагалі та індустрії», – акцентували журналісти увагу аудиторії 1932 р. у ч. 148 в публікації «Про студії у Німеччині». Хорошою рекламою для вибору навчання в цій країні слугували матеріали про виїзд на вищі студії молоді, що вже достатнім чином зарекомендувала себе в тій чи іншій професії. Наприклад, як знаний диригент «Української Бесіди» у Львові Михайло Барнич, який, проявивши «багато знання й музичного хисту», все ж відправився вдосконалювати свою фаховість до берлінської Вищої музичної школи. Особливу увагу редакція «Діла» приділяла навчанням за фахом «журналістика», якого студенти мали змогу набути в берлінському Інституті журналістики (журналістичному). Прикметно, що журналісти газети прихильно відзначали такий аспект набуття фаху: декілька років «...наперед треба вислухати деякі предмети з різних ділянок» суспільних наук і тільки після цього можна зосередитися власне на журналістських студіях. Водночас із наведеними незаперечними аргументами на користь здобуття освіти в Німеччині, журналісти «Діла» наводили й інші принади студентського життя – численні, багаті фондами бібліотеки (публічні й навчальні), музеї, безкоштовні лабораторії, що «улекшують і поглиблюють студії», цікаве багатогранне дозвілля, що «уприємнює час студій».

Не менш красномовно висловлювалися автори повідомлень про переваги здобуття вищої освіти в Австрії (вищі студії «... з огляду на їх високий рівень роблять Відень науковим центром світової слави... » (1932, ч. 150), Швейцарії (тут «... кожний має нагоду опанувати французьку мову, нав'язати дружні зносини зі студентами різних народностей й запізнатися на місці з діяльністю таких міжнародних установ, як Союз Народів, Міжнародне Бюро Праці») Бельгії («Вищі технічні інженерські студії від 2–3 літ без вступного іспиту, технічні інженерні студії для жінок, спеціальні студії французької мови) (1925, ч. 273) та ін.

Серед цих інформаційних матеріалів трапляються повідомлення й про особливості навчання галицьких студентів, які виїхали на студії до радянської України. У повідомленні «Більшовики переслідують студентів з Галичини!», вміщеному під рубрикою

«Новинки» у ч. 152 за 1933 р., журналіст газети відзначав, що родичі не отримували жодних вісток від студентів, які легально навчалися у вищих закладах у Києві, Одесі, Харкові, інших містах України, мали належно оформлені документи про перебування «в совітах» і відповідні візи. Така інформація слугувала також своєрідною рекомендацією уважно продумувати вибір країни для навчання.

Зауважимо, що до участі в обговоренні проблем вищої освіти долучилися не тільки журналісти газети, а й також авторитетні педагоги, правники, богослови, політики. Матеріали цього тематичного компоненту змісту представлено в низці аналітичних, проблемних, полемічних статей, у яких обговорювалися проблеми освіти молоді загалом, діяльність фахових об'єднань, товариств, спілок щодо організації навчання абсолювентів, забезпеченні їх іменними стипендіями на навчання, аналізувалися майбутні — після завершення студій — «варстати праці», дискутувалися основні проблеми освітнього напрямку. Ці публікації, в яких розглядалися взаємопов'язані питання, розподіляємо на дві групи: 1) проблеми здобуття вищої освіти молоддю; 2) проблеми працевлаштування молодих фахівців.

Інформуючи про заклади освіти в краї, журналісти характеризували специфіку навчання в Львівському університеті ім. Яна Казимира, Львівській політехніці, Академії ветеринарної медицини. Зокрема, «національна вимога» щодо здобуття фаху стосувалася, наприклад, медичної сфери — «студій досить тяжких і коштовних» в університеті, про що вів мову К. Ольшанський (1932). Відзначаючи, що до навчання зараховувалися абсолювенти без вступних іспитів, однак із високими показниками успішності в середніх школах, він рекомендував зголошуватися на підтримку «Медичної громади», яка старалася «домагатися відповідного числа прийнять» української молоді. Така увага була спричинена стурбованістю щодо «нумерус кляузус» студентів-українців, і, як наслідок, щорічного зменшення їхньої кількості на студіях. Водночас автор наводив доволі промовисті цифри: на 120 прийнятих на навчання студентів було 1925 р. 25 українців, 1926 — 22, 1927 — 15, 1928 — 14, 1930 — 11, 1931 р. лише три українські студенти.

Такі ж невтішні дані наводив відомий політик і публіцист Степан Баран, який неодноразово звертався до цієї складної справи, висвітлюючи її на сторінках «Діла» та інших видань. Передовсім він акцентував увагу аудиторії на складнощях вступу до вищих закладів освіти в Галичині. С. Баран (1938) навів дані про прийом

на навчання студентів-українців до львівського університету в 1937 р.: з 80 поданих до вступу заяв на медичні студії «прийняли 6 (3 студенти і 3 студентки), на ветеринарію — з 60 вступників лише семеро стали студентами, а на механічний відділ Політехніки не потрапив жоден із 30 вступників, незважаючи на те, що всі вони належним чином пройшли вступні випробовування.

Саме тому С. Баран (1938) підкреслив необхідність підтримувати молодь у їхньому прагненні здобувати освіту за кордоном. До слова, редакція газети неодноразово публікувала поряд з такими матеріалами, покликаними активізувати суспільство на гостру реакцію щодо таких рішень приймальних комісій, повідомлення про участь українських парламентаріїв у справі вирішення проблем освіти. Зокрема, в рубриці «На парламентарній арені» у ч. 51 газети за 1929 р. наведено витяг із виступу журналістки Мілени Рудницької, депутатки, членкині освітньої комісії польського сейму, яка домагалася позитивного рішення влади щодо відкриття українських вищих шкіл, відсутність яких у краї призводила до виїзду молоді на навчання за кордон або ж змушувала багатьох здібних абсолювентів взагалі відмовитися від вищих студій.

Намагаючись допомогти вступникам, які не потрапляли до вищих шкіл Галичини, журналісти інформували про можливість здобуття фаху в українських інституціях, що функціонували поза межами краю. Наприклад, у низці повідомлень про навчання в Українській господарській академії (м. Подєбради, Чехословаччина) в газеті за 1926 р. увагу читачів акцентовано на «потребах Рідного Краю» у фахівцях, що здобули освіту на агрономічному й кооперативному відділах академії. Як аргумент на користь вибору цього закладу наводилася можливість працевлаштування у львівському товаристві «Сільський господар».

Немало журналістів і публіцистів газети доволі активно обстоювали наміри вступників продовжувати навчання у вищих школах інших країн, пояснюючи це тим, що відсутність високоосвічених кадрів негативно позначиться на загальному культурному рівні населення краю. Завзятий прихильник здобуття молоддю вищої освіти в європейських країнах («... поїхати на студії в Європу значить: бути між людьми, почуватися людиною і самому стати людиною з почуттям власної гідності»), публіцист, який використав псевдонім Decubitus (1934), змушений був відзначити, що старша генерація «...поволи вмирає, а приріст інтелігентного молодняка в нас мінімальний — очевидячки котимось вниз, отже

кожний бачить, що повільно корчимося і міліємо». Decubitus Decubitus (1934) порушив ще одну проблему, яка невдовзі досить активно почала обговорюватися в пресі, — низький рівень забезпечення місцем праці молоді з дипломами про вищу освіту. Віддаючи належне здобуттю вищої освіти за кордоном, автор наголошував на ще одній проблемі для дипломованих молодих фахівців — надзвичайно забюрократизованому процесі нострифікації дипломів у львівському університеті. Справді, цю проблему не висвітлювали редакції видань, політики також не звертали увагу на цю складну процедуру визнання європейських дипломів. Незважаючи на ці складнощі, автор все ж наполягав, що абсолювентам, які мали бажання і, звісно, фінансові можливості, потрібно використовувати будь-які шанси для виїзду на навчання в Європу, пояснюючи це добротним організованим, якісним навчальним процесом.

Згаданий нами Учитель (1937) підтверджував, що українській молоді через освітню політику панівної влади була недоступна значна частина затребуваних суспільством професій — «летунство, мореплавство, теле- і радіофонія, кінова, поштова, залізнична та моторова служба різних родів». Однак і доступні вищі школи не давали можливостей належного фахового забезпечення, що було, на його думку, важливим чинником створення «повновидої, самовистарчальної» нації. Автор вважав, що преса, зокрема газета «Діло», повинна слугувати тільки дорадником, «керувальником» та інформатором; вирішувати ж, який обрати шлях, — прерогатива молоді, тільки «...енергія, надія та жива індивідуальна ініціатива повинна стати самотнім її компетентним дорадником».

Суттєво та із «заохотою» долучився до інформування редактор, журналіст, політик Василь Панейко, який був щиро переконаним прихильником європейських студій та їхніх переваг. Однак з часом, працюючи спеціальним кореспондентом газети в Парижі, він мав нагоду спостерігати за студентами-українцями, що без контролю перебували на «самопасі», «... проганяючи без праці свої роки, найкращі для духової формації, беззахисно поринаючи в ту атмосферу моральної зманірованості і тандитної духової блекоти, яка розвертається на обкравках (маргінесах) життя цього багато-мільйонного міста». Його стаття «Українське гетто» правила за спробу журналіста застерегти абсолювентів та їх батьків від необдуманого вибору життєвої і фахової дороги. Наведемо цитату, що містила важливий посил журналіста до української спільноти краю: допоки «...наше громадянство не спроможеться на проду-

ману організацію закордонних студій, організацію доцільного вибору шкіл, а навіть і професорів, і організацію постійної контролю студентів, наші батьки по нашому глибокому переконанню зроблять краще, коли залишать своїх синів і доньок, наділених, правда, формальними свідоцтвами „зрілості“, та в дійсності ще далеко-далеко незрілих, у Львові». В. Панейко (1933) визначив тільки дві умови, за яких варто було б обирати навчання за кордоном: а) продовження вищих студій для наукової праці або ж для усвідомленої необхідності духовного й фахового вдосконалення, б) прагнення нових знань за наявності вміння аналізувати й організувати «духові елементи» свого студентського життя.

Редактор газети Іван Кедрин (1939), аналізуючи проблему працевлаштування молоді, що поверталася з європейських студій до Галичини, назвав її «... маленькою справою, що щораз важчим тягарем тяжить на всьому українському житті у Польщі». Він указав на ще один аспект цієї проблеми — нестачу фахових компетентностей молоді після завершення студій, на що впливало, на його думку, не тільки значне завантаження навчального процесу, а й непродуманий вибір фаху молодими людьми, які «розминулися з покликанням», тож були неспроможні опанувати навчальні програми. Активний діяч кооперативного руху в краю, ініціатор створення фахового економічного товариства, педагог Денис Коренець (1939) підтвердив парадоксальність цієї проблеми, коли дипломова молодь не може відшукати місця праці, а роботодавці не можуть натрапити на відповідно вишколеного працівника. Його думка, підтримана в низці статей інших авторитетних авторів газети, про те, що молоді необхідно поряд із теоретичними знаннями давати насичений практичний вишкіл, — тільки «тоді з неї вийдуть добрі фахівці». До слова, проблема віднайдення «доброго фахівця» була нелегкою для розв'язання й поза галицькими теренами. Зокрема, М. Тимошик (2017), ведучи мову про затребуваність компетентних працівників для української преси, яка виходила в еміграційному середовищі, відзначав, що «...заснованим на чужині редакціям газет, журналів, видавництв належало самотужки й поодиноці дбати про те, щоб формувати надійний резерв дописувачів, позаштатних співробітників із метою відбору найкращих самоуків-журналістів для роботи в штаті таких редакцій» (с. 321). Ця думка вченого підтверджує важливість забезпечення навчального процесу студентів ґрунтовними виробничими практиками, що активно обговорювали ще журналісти «Діла».

Отже, «... маємо всі позначки недуги нашого національно-громадського організму», — стверджував Senex (1932), характеризуючи явище, яке назвав «сили без праці». Розмірковуючи над питаннями здобуття вищої освіти та працевлаштування дипломованої молоді, журналіст намагався визначити об'єктивні причини суспільної недуги, коли «короткозора політика витворила інтелігентське безробіття». Зауважимо водночас, що значні публіцистичні посили суспільству авторів газети у міжвоєнні роки є актуальними й для проблем сучасного освітнього процесу.

Висновки

1. Висвітлення й обговорення в громадсько-політичній щоденній газеті «Діло» (Львів, 1880–1939 рр.) важливої для українського соціуму міжвоєнних років проблеми здобуття молоддю вищої освіти належало до основних завдань журналістів. Працівники редакції суттєво впливали на вибір абсолювентами фаху, закладу вищої освіти, місця навчання, визначали фахові пріоритети, акцентували увагу батьків на потребності здобуття вищої освіти, спрямовували увагу діячів фахових об'єднань на стипендіальну підтримку студентів, переконували у необхідності створення нових робочих місць.
2. Аналіз публікацій аналітичних жанрів означеної тематики дозволив виокремити основні питання, які крилися під загальною проблемою здобуття вищої освіти молоддю. Проблема була препарована на такі тематичні складники: а) складнощі віднайдення місць навчання за обраним фахом в краї, державі, за кордоном; б) мотивація до здобуття освіти («самопас», за влучним означенням В. Панейка); в) ускладнена нострифікація європейських дипломів; г) проблема працевлаштування дипломованих фахівців; д) відповідальність випускників вишів за свої фахові компетентності. Зауважимо, що значні публіцистичні посили суспільству авторів газети у міжвоєнні роки є актуальними й для проблем сучасного освітнього процесу, й для специфіки їх обговорення в засобах масової інформації.
3. Корпус публікацій досліджуваної проблеми характеризує специфіку подання цієї інформації, залучення до обговорення питання досвідчених фахівців різних напрямів, фахову майстерність журналістів газети щодо висвітлення чутливої суспільно затребуваної тематики, а також їхнє уміння відповідати на виклики й запити українського соціуму. Цінний журналістський

досвід працівників газети нині слугує особливим джерелом інформації, адже дозволяє зрозуміти роль і завдання журналістів у висвітленні не тільки освітніх, а й інших актуальних проблем суспільства й внесенні їх до порядку денного щоденної газети.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

- Баран, С. (1938, 2 жовтня). Трагедія нашої молоді. *Діло*, 218, 1–2.
- Кедрын, І. (1939, 4 червня). Безробіття і брак фахових сил. *Діло*, 125, 2.
- Коренець, Д. (1939, 7 червня). До проблеми безробіття і браку фахових сил. *Діло*, 127, 2–3.
- Ольшанський, К. (1932, 2 липня). Про медичні та фармацевтичні студії у Львівському університеті. *Діло*, 144, 4.
- Панейко, В. (1933, 21 квітня). Українське гетто. *Діло*, 98, 1.
- Сніцарчук, Л. В. (2009). *Українська преса Галичини (1919–1939 рр.) і журналістикознавчий дискурс* [Монографія]. Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника.
- Тарнавський, О. (1936, 16 серпня). Студентські справи. Студії у високих школах у Берліні. *Діло*, 184, 7–8.
- Тимошик, М. (2017). Проблема підготовки кадрів для української еміграційної преси та спроби її розв'язання. *Вісник Львівського університету. Серія: Журналістика*, 42, 315–327.
- Учитель. (1937, 4 вересня). Ще про напрям освіти нашої молоді: з педагогічних кол. *Діло*, 194, 7.
- Шаповал, Ю. Г. (1999). *«Діло» (1880–1939 рр.): поступ української суспільної думки*. Національна академія наук України.
- Decubitus. (1934, 8 березня). Дещо про студії в краю. *Діло*, 61, 5.
- Senex. (1932, 31 травня). Сили без праці. *Діло*, 118, 1.

REFERENCES

- Baran, S. (1938, October 2). Tragediia nashoi molodi [The tragedy of our youth]. *Dilo*, 218, 1–2 [in Ukrainian].
- Decubitus. (1934, March 8). Dshcho pro studii v kraiu [Something about studios in the region]. *Dilo*, 61, 5 [in Ukrainian].
- Kedryn, I. (1939, June 4). Bezrobittia i brak fakhovykh syl [Unemployment and lack of professionals]. *Dilo*, 125, 2 [in Ukrainian].
- Korenets, D. (1939, June 7). Do probliemy bezrobittia i braku fakhovykh syl [To the problems of unemployment and lack of professionals]. *Dilo*, 127, 2–3 [in Ukrainian].
- Olshanskyi, K. (1932, July 2). Pro medychni ta farmatsevychni studii u Lvivskomu universyteti [About medical and pharmaceutical studies at Lviv University]. *Dilo*, 144, 4 [in Ukrainian].
- Paneiko, V. (1933, April 21). Ukrainske getto [Ukrainian ghetto]. *Dilo*, 98, 1.
- Senex. (1932, May 31). Syly bez pratsi [Strength without work]. *Dilo*, 118, 1 [in Ukrainian].
- Shapoval, Yu. H. (1999). "Dilo" (1880–1939 rr.): Postup ukrainskoi suspilnoi dumky ["Dilo" (1880–1939): The progress of Ukrainian social thought]. National Academy of Sciences of Ukraine [in Ukrainian].

- Snitsarchuk, L. V. (2009). *Ukrainska presa Halychyny (1919–1939 rr.) i zhurnalistykoznavchyi dyskurs* [The Ukrainian press of Halychyna (1919–1939) and journalistic discourse] [Monograph]. Vasyl Stefanyk National Scientific Library of Ukraine in Lviv [in Ukrainian].
- Tarnavskiy, O. (1936, August 16). Studentski spravy. Studii u vysokykh shkolakh u Berlini [Student affairs. Studios in high schools in Berlin]. *Dilo*, 184, 7–8 [in Ukrainian].
- Tymoshyk, M. (2017). Problema pidhotovky kadriv dlia ukrainskoi emihratsiinoi presy ta sroby yii rozviazannia [The problem of staff preparation for the Ukrainian emigration press and ways to solve it]. *Visnyk of the Lviv University. Series Journalism*, 42, 315–327 [in Ukrainian].
- Uchytel. (1937, September 4). Shche pro napriam osvity nashoi molodi: Z pedahohichnykh kol [Also about the direction of education of our youth: From pedagogical circles]. *Dilo*, 194, 7 [in Ukrainian].